

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ
AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY

Биология және биотехнология факультеті
Факультет биологии и биотехнологии

III ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФАРАБИ ОҚУЛАРЫ

Алматы, Қазақстан, 2016 жыл, 4-15 сәуір

Студенттер мен жас ғалымдардың
"ФАРАБИ ӘЛЕМІ"

атты халықаралық ғылыми конференция
МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 2016 жыл, 11-14 сәуір

III МЕЖДУНАРОДНЫЕ ФАРАБИВЕСКИЕ ЧТЕНИЯ

Алматы, Қазақстан, 2016 жыл, 4-15 сәуір

МАТЕРИАЛЫ

международной научной конференции
студентов и молодых ученых

"ФАРАБИ ӘЛЕМІ"

Алматы, Казахстан, 11-14 апреля 2016 года

III INTERNATIONAL FARABI READINGS

Almaty, Kazakhstan, April 4-15, 2016

MATERIALS

of International Scientific Conference
of Students and Young Scientists

Almaty, Kazakhstan, April 11-14, 2016

Алматы
"Қазақ университеті"
2016

денсаулықтарына деген көзқарастары жоқ, залалды әдеттерге өте жақын болса, онда мемлекетіміздің болашағынан не үміт күтуге болады. Дене тәрбиесі сабағы үрдісін жақсартуда студенттердің денсаулығын сақтап, нығайту үшін олардың денсаулық деңгейін зерттеуді мақсат етіп қойдық. Зерттеу 2015 оқу жылының қаңтарынан бастап, 2016 оқу жылының наурыз айлары арасында өткізілді.

Сауықтыру мақсатымен жүргізілген емдік дене тәрбиесі сабағының, (жеке бөлімінің) студент қыздардың денсаулық деңгейіне әсері: жаттықтырулар тиімді болып, студенттердің денсаулығын нығайтуға көмектесті, жоғары оқу орнының бағдарламасы табысты игерілді. Сонымен қатар, сауықтыру аэробика сабағы өте қызықты және эмоциалық жағынан жағымды әсер етті. Оған, сабақтарға студенттердің өте жақсы қатынасы және үнемі көтеріңкі көңіл - күйі дәлел бола алады. Сауықтыру аэробикасы сабақтарының ықпалы арқасында біршама маңызды көрсеткіштер: кардиореспираторлық жүйе, тамыр соғу жиілігі, артериалды қысым, стандартты физикалық жүктемеден кейінгі қайта қалпына келу жылдамдығы жақсарды. Сыртқы тыныс алу жүйесінің көрсеткіштері артты. Өкпенің тіршілік сыйымдылығы көрсеткіштерінің өсуі, тұрақталған артериалды қысым, тыныштықтағы тамыр соғу жиілігі. Алынған көрсеткіштерден қорытынды жасаған кезімізде, тәжірибедегі сауықтыру әдістемесі бойынша жүргізілген сабақтарда денсаулықтың зерттелген параметрлерінің көрсеткіштері сандық жағынан да, сапалық жағынан да жақсарғаны, сонымен қатар студенттердің қызметтік көрсеткіштерінің де жақсы жаққа қарай өзгергенін анықтадық. Тәжірибелік-эксперименттік жұмыстың нәтижесінде спортпен айналыспайтын студенттерге ЕДТ кешеніндегі аэробты-ырғақты жаттығуларды қолдануды жүйелі түрде жүргізгенде ғана нәтижесі болатыны айқындалды. ЕДТ тиімділігін ОТШ көрсеткіштерінің өте жоғары өскені және денсаулық деңгейінің артуын бақылау айқын көрсетті: эксперименттік топта көрсеткіштері 15 %-ке, ал бақылау тобында 5%-ке өсті.

Ғылыми жетекшісі: б.ғ.к., доцент Аблайханова Н.Т.

СТУДЕНТТЕРДІҢ ДЕНСАУЛЫҚ ДЕҢГЕЙІН ЗЕРТТЕУ

Н. Сейдалиева

эл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Қазақстан, Алматы
seidalieva_nagima@mail.ru

Жастардың денсаулығы - қоғам саулығы. Келешегінен үміт күткізіп отырған жастар - ертеңгі қоғам иегерлері. Қазіргі таңда жасөспірімдер мен жастардың дене көрсеткіштері сандық және сапалық жағынан төмендеп отыр. Оның басты себебі: салауатты өмір салтын дұрыс қалыптастыра алмау, дұрыс тамақтанбау, қимыл-қозғалыстың аз болып, залалды әдеттердің көп болуы (темекі тарту, арақ ішу, есірткі пайдалану). Бұл қоғамдағы келеңсіз жағдайлардың таралуының басты факторлары. Жалпы жастардың денсаулық деңгейінің төмендеуі бүкіл ұлттық, мемлекеттік шешуін таппаған мәселе. Жастардың дене шынықтырулары да төмен деңгейде, соның салдарынан түрлі ауруларға шалдығатынын да көруге болады.

Зерттеу үшін студенттер емханасынан эл-Фараби атындағы ҚазҰУ-ң студенттерінің денсаулық жағдайы туралы мәліметтер алдық. Г. Апанасенко әдісі негізінен ағзаның аэробтық энергopotенциалының жанама көрсеткіштерін анықтайды. Бұл денсаулық деңгейінің ақпараттық көрсеткіші болып табылады. Зерттелгендер биология және биотехнология факультетінің 3-ші курс студенттері, 200 адам, оның ішінде қыздар - 173, ұлдар - 27.

Зерттеу нәтижесі. Жүргізілген анкеталық сұрақ бойынша қатысқан 200 студенттің 20 %-ы диспансерлік есепте тұрады. Зерттелген адамдардың ішінде 50 %-ның денсаулық деңгейі төмен. Бұл студенттердің үшінші күй жағдайында екенін көрсетеді. Өте төмен денсаулық деңгейін 18 %-ы көрсетсе, аралық күйге 26 %ы енеді. Ал енді қауіпсіз денсаулық деңгейі бар болғаны 5,3 % болса, өкінішке орай жоғары денсаулық деңгейі ешкімде жоқ.

Қорытынды. Дене тәрбиесі мұғалімінің студенттердің денсаулықтарын сақтап, нығайтуға ролі өте жоғары. Оқу жылының басында студенттердің денсаулық деңгейін біліп, қызметтік мүмкіншілігін анықтау керек. Бұл дене шынықтыру сабағы барысында студенттерге жүктеме мөлшерін жеке беруге және денсаулығына зиян келтірмеуге мүмкіндік береді. Жүргізілген бақылау

студенттердің денсаулық деңгейінің ойлап, күткеннен анағұрлым төмен екенін көрсетті. Студенттердің денсаулық деңгейін жоғарылатуда алдымен олардың өмір салтындағы залалды және залалсыз факторларды біліп, денсаулықты қалыптастыру, сақтау, нығайту әдістерінің кешенін құрастыруға болады. Осы айтылған шаралар дұрыс қолға алынған кезде ғана студентте өзіндік талап, ізденіс пайда болып, өмір салтын салауатты жолға қою туралы пікір қалыптасады. Аурудың алдын алуда ең маңыздысы салауатты өмір салтын сақтау болып есептеледі. Сондықтан зерттеудің қорытындысы студенттердің өзіндік бақылау жасауын және салауатты өмір жүргізуін қолдайды.

Ғылыми жетекшісі: б.э.к., доцент Аблайханова Н.Т.

ЭЛЕКТРОНДЫҚ ОҚУ ҚҰРАЛДАРЫНЫҢ ОҚЫТУ ҮРДІСІНДЕГІ ОРНЫ

А.Б. Скендинова

әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті, Қазақстан, Алматы
akonya.555@mail.ru

Қазіргі кездегі шапшаң жүріп жатқан жаһандану үрдісі әлемдік бәсекелестікті күшейте түсуде. Елбасы Қазақстанның әлемдегі бәсекеге қабілетті 50 елдің қатарына кіру стратегиясы атты жолдауында «Білім беру реформасы – Қазақстанның бәсекеге нақтылы қабілеттілігін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін аса маңызды құралдарының бірі» деп атап көрсетті. Қазіргі мектептердің даму болашағы қоғамның даму үрдісімен үнемі өсіп отыратын ақпарат көлемінің әр түрлі тегімен анықталады. Оқушыларға білім беруде жаңа оқыту технологияларын қолдану, инновациялық бағытта жұмыс жасау заман талабына сай талап етілуде. Қазіргі кезді электрондық WEB оқулықтың қандай екендігі туралы біртұтас ой жоқ. Электрондық оқулық дегеніміз – мультимедиялық оқулық.

Электрондық оқулық пен оқытудың негізгі мақсаты: «Оқыту процесін үздіксіз және толық деңгейін бақылау, сонымен қатар ақпараттық ізденіс қабілетін дамыту.» Білім берудің кез келген саласында электрондық оқулықтарды пайдалану оқушылардың танымдық белсенділігін арттырып қана қоймай, ойлау жүйесін қалыптастыруға шығармашылықпен жұмыс істеуге жағдай жасайды. Электронды оқулықтың ең қажет мүмкіндігі аудиохабарлар. Мысалы: құстардың дауыстарына қарай қандай құс екенін ажырата білу, жүрек қағысын байқау. Осы Электрондық оқулықтарды қолдану барысында оқушылардың сабаққа деген қызығушылығының күрт артқандығы байқалады. Дәстүрлі оқытуда кейбір оқушылар түсінбей қалған материалды мұғалімнен қайталап сұрай беруге кейде қысылады, сол себепті жаңа тақырыпты дұрыс қабылдай алмауына әкеп соғады. Ал электронды оқулықпен жеке жұмыс істеуінің арқасында сол тақырыпты бірнеше қайталап оқуына, тыңдауына, тіпті түсінбеген сөзді бөліп анықтама бөлімінен қарауға, сол сөздің түсіндірмесін білуіне, оның грамматикалық жасалу жолдарын білуіне көптен-көп көмегін тигізеді.

Қорыта келе айтарымыз, оқу үрдісінде электронды оқулықты қолданудың маңызы өте зор. Заман талабына сай жас ұрпаққа сапалы білім беруде электрондық оқулықтарды сабаққа пайдалану – оқытудың жаңа технологиясының бір түрі ретінде қарастыруға болады. Ой өрісі дамыған, шетелдік білім жүйесінен қалыспайтын жас ұрпаққа білім беру жолындағы ортақ міндетті өз мәнінде жүргізу үшін, бір-бірімізден тәжірибе алмасып, кемшілік- жетістіктерді айтып отырсақ жұмысымыз өнімді болады деп ойлаймыз.

Ғылыми жетекшісі: профессор, Торманов Н.Т.

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫҢ ҚОЛАЙСЫЗ ФАКТОРЛАРЫНЫҢ ӘСЕРІ КЕЗІНДЕГІ ФАГОЦИТАРЛЫҚ ЖҮЙЕ КЛЕТКАЛАРЫНЫҢ ФУНКЦИОНАЛДЫҚ ЕРЕКШЕЛІГІ

М.Р. Спанова

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Қазақстан, Алматы
Spanova_91@mail.ru

Атмосфералық ауаның шаңмен ластануы адамның өндірістік және шаруашылық ісінің ең жағымсыз салдарының маңыздысы болып саналады. Ол шаңның сапалық құрамымен ғана емес, оның

Мұхитдинова Г.П., Охас І.М. Оқу жүктемелеріне бейімделу барысындағы жүрек қан-тамырлар жүйесінің функционалдық күйін зерттеу	104
Мұхитқызы Ә., Байдаулет Т. Оқушылар организмнің тәуліктік ырғағының оқу жүктемесіне бейімделу ерекшеліктерін зерттеу.....	105
Mukhitkyzy A., Ayazbayeva G.B., Zhylybayeva A. The use of electronic educational resources in biology class	105
Нурахмет Ф.О. Өсімдік текті қосылыстардағы миелостимулдаушы белсенділіктерін зерттеу	106
Омарова М.А. Жоғарғы температураның қан плазмасы белоктарының құрамына әсері	107
Омархан А.Ғ. Регуляция сердечно-сосудистой системы у студентов биологического факультета разного возраста.....	107
Оралханова М.А., Абдрахманова Д.Қ. Оқу үрдісіне жануарлардың тамырларының қанмен қамтамасыз ету деңгейі мен қанның ағу жылдамдығын анықтауға арналған зерттеу жұмысын енгізу.....	108
Охас І.М., Мұхитдинова Г. П. Оқу үдерісіне бейімделу барысында студенттердің кардиореспираторлық жүйенің функционалдық күйін зерттеу	109
Өтегенова И.П. Егеуқұйрықтардың шеткі қанының лейкограммасына мырыш тұзының ршк (рұқсатты шектеулі концентрация) 25, 50, 75, 100-есе арттырылған мөлшерінің 10 күндік әсерінің көрсеткіштерін зерттеу	110
Өтегенова И.П. Шеткі қанының лейкограммасына екі айлық мерзімнен кейінгі мырыш тұзының қосылысының рұқсатты шектеулі концентрациясынан (ршк) 50-есе арттырылған мөлшерінің әсері.....	111
Сабаева А.С., Дәулет Г.Д., Есенбекова А.Е. Аллоксанды диабет кезіндегі лимфа және қан плазмасының биохимиялық көрсеткіштері және түзету әдістері.....	111
Сазанова А.А., Мусабаева С.К., Сүлейменова Б.Н. Жақыннан көргіш студенттердің жүрек қызметін холтер әдісі бойынша зерттеу.....	112
Сакипова Ш. «Зелёная» экономика в рамках стратегии развития Казахстана	113
Сарқұл И. Ағзаның жылу беруі	114
Сейдалиева Н. Студенттерді сауықтыруда аэробты жаттығулар әдісін қолдануды негіздендіру.....	114
Сейдалиева Н. Студенттердің денсаулық деңгейін зерттеу	115
Скендинова А.Б. Электрондық оқу құралдарының оқыту үрдісіндегі орны.....	116
Спанова М.Р. Қоршаған ортаның қолайсыз факторларының әсері кезіндегі фагоцитарлық жүйе клеткаларының функционалдық ерекшелігі	116
Сулеев Н.Б. Адам организмне физикалық жүктемемен әсер еткенде жүрек-қан тамырлар жүйесінің хронодинамикалық көрсеткіштерін зерттеу.....	117
Сүлейменова Б.Н., Мусабаева С.К., Сазанова А.А. Анемияға шалдыққан жасөспірімдердің жүрек қызметін зерттеу	118
Талдыбай А. Биоалуантүрлілікті сақтаудың қазіргі заманауи мәселелері бойынша оқу зерттеу жұмыстарын ұйымдастыру	119
Тәңірбергенова Ә.Ө. Әртүрлі климаттық жағдайларда өмір сүретін адамдардың қан құрамына сыртқы ортаның жоғарғы температурасының әсері	120
Төленова Қ.Д., Әбдіғаппар А.Е., Тоқтыбай А.К. Бүйрегі ауырған жасөспірімдердің терісіндегі биологиялық активті нүктелердің биофизикалық қасиетін анықтау	120
Тургынбаева А. Сравнительная характеристика индекса физической работоспособности в гарвардском степ-тесте у людей, активно занимающихся и не занимающихся спортом	120
Турлыкоджаева Ж.Т. 5-6 жастағы балалардың ойлау қабілетін дамытуда арнайы әдістеме кешенін қолдану	122
Усипбек Б.А., Сулейменова Б.Н. Биофизическое тестирование воды в районе село калачи акмолинской области РК.....	123
Үсіпбек Б.А., Какимова А.Б. Жануарлардың биохимиялық қан көрсеткіштеріне мұнай өнімдерінің әсерін зерттеу	123
Yerezhpova N.Sh. Indicators of nitrogen metabolism in birds under different diets.....	124
Шерелхан Д.К. Адамның кардиореспираторлық жүйесінің кейбір көрсеткіштерінің тәуліктік динамикасына амлодипиннің әсері.....	125

СЕКЦИЯ 3. ПРОБЛЕМЫ ГЕНЕТИКИ, МОЛЕКУЛЯРНОЙ БИОЛОГИИ И ЭКОЛОГИИ

Абайл
Isp1 с р
Ақыш
селекци
Алиход
Байдыр
даму ақ
Байсей
Байсей
сортұл
Байсей
Бақытб
фитожк
Бақытб
және ле
Болатх
Буриба
саңырау
және эк
Валяев
тромбоф
артери
Данаев
Джиенб
алуантү
Дюсемб
плацент
Егізтае
Жапар
белка зб
Жапар
систем
Жеңіс
Жұмаба
Исабек
при тр
артери
Қалиол
гендері
Қоныс
шешу ж
Қопаба
Ловине
биологи
Ловине
активн
Ловине
активн
Макаш
экологи
Мәулен
собрани
Молдек
автотра
Мурато
қан сар
Мурзат